

**KÖZGAZDASÁG ISMERETEK
EMELT SZINTŰ SZÓBELI VIZSGA
MINTAFELADATOK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK**

1. Tétel**TÉMAKÖR: MONETÁRIS POLITIKA**

Mutassa be a monetáris politika céljait, lehetséges eszközeit és elemezze az intézkedések hatásait!

- Ismertesse a monetáris politika lényegét, sorolja fel lehetséges eszközeit és mutassa be ezek hatásmechanizmusát!
- Elemezze azokat a gazdaságpolitikai intézkedéseket, amelyeket a jegybank a pénzmennyiség növelése érdekében alkalmazhat!

- 1) A Monetáris Tanács a 2016. május 24-i ülésén a gazdasági és pénzügyi folyamatokat áttekintve 2016. május 25-i hatállyal a jegybanki kamatlábaknak az alábbi szerkezetéről döntött:

Jegybanki kamatláb	Korábbi érték (százalék)	Változás (bázispont)	Új érték (százalék)
Jegybanki alapkamatláb	1,05	-15	0,90
Egynapos jegybanki fedezett hitel kamatlába	1,30	-15	1,15
Egynapos jegybanki betét kamatlába	-0,05	Nem változott	-0,05

(Forrás: <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2016/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2016-majus-24-i-uleserol>)

„A Monetáris Tanács megítélése szerint átmeneti megtorpanást követően folytatódik a magyar gazdaság növekedése. A gazdaságot változatlanul kihasználatlan kapacitások jellemzik, így a hazai reálgazdasági környezet dezinflációs hatású marad. Az infláció tartósan a jegybanki cél alatt alakul.

2016 áprilisában az éves infláció és a maginfláció is emelkedett. Az alapfolyamatot jellemző mutatók továbbra is mérsékelt inflációs környezetet jeleznek. A tartósan alacsony globális infláció visszafogja a hazai fogyasztói árak emelkedésének ütemét. A hazai inflációs várakozások historikusan alacsony szinten tartózkodnak. A nemzetgazdaságban fizetett bérek növekedése az év elején gyorsult, ami az élénkülő lakossági fogyasztáson keresztül a maginfláció fokozatos emelkedése irányába hat. Az infláció az előrejelzési időszakban elmarad a 3 százalékos céltől, és csak 2018 első felében ér annak közelébe.”

A válaszadásnál a következő kérdésekre térjen ki:

- 1) Milyen érvek szóltak a kamatcsökkentés mellett?
- 2) Milyen pénzügyi és milyen árupiaci változásokat eredményez a jegybanki alapkamatsökkenés?

A részletes vizsgakövetelmények vonatkozó pontja:

1.3. A nemzetgazdaság

Tudja megkülönböztetni a fiskális és monetáris politika eszközeit, várható hatásait.

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Szempontok, kompetenciák	Válasz	Elérhető pontszám		
<p><i>A feladat megértése, a lényeg kiemelése</i></p>	<p><i>A téma kifejtésében a következő összefüggések kiemelése fontos:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A monetáris politika lényege és eszközei – A beavatkozás lehetséges irányai <p><i>A forgalomban lévő pénzmennyiség növelésének hatásai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – megjelöli a kívánatos gazdaságpolitikai célt és az intézkedés módját – az alkalmazható eszközök, és ezek hatásmechanizmusa – az intézkedés eredményei, veszélyei 	2 pont	2 pont	<p>Összesen: 10 pont</p>
<p><i>Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása összefüggések értelmezése</i></p>	<p><i>Helyesen megadja az alábbi fogalmakat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – monetáris politika – kötelező tartalékráta – jegybanki alapkamat – nyíltpiaci műveletek – forgalomban lévő pénzmennyiség – pénzkínálat – refinanszírozási kamatláb 	1 pont	1 pont	
<p><i>Tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázata</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kötelező tartalékráta csökkentése, – a jegybanki alapkamat csökkentése, – az értékpapírok, devizák vásárlása, – a refinanszírozási kamatláb csökkentése: <p>az expanzív monetáris politika elemei, növelik a pénzkínálatot, így növelhetik az árupiaci keresletet és a kibocsátást.</p> <p>Inflációt növelő, illetve deflációt csökkentő hatásúak.</p> <p>Az ellentétes változások a restriktív monetáris politika elemei, csökkentik a pénzkínálatot, így csökkenthetik az árupiaci keresletet és a kibocsátást. Inflációt csökkentő hatásúak.</p>	1 pont	1 pont	<p>Összesen: 10 pont</p>
<p><i>Források használata és értékelése</i></p>	<p>A vizsgázó felismeri, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> – a jegybank a kamatlábat csökkenti, így – expanzív monetáris politikát valósít meg, – amely tovább csökkentheti a piaci kamatlábat, így – nőhet a kibocsátás. <p>Ezt megteheti, mivel az infláció a cél alatt van.</p>	1 pont	1 pont	
<p><i>Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód</i></p>	<p>A vizsgázó:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egész mondatokban folyamatosan fejti ki a gondolatait, szabatosan fogalmaz, • összefüggően fejti ki a gondolatait, gondolatmenete logikus, 	2 pont	2 pont	<p>Összesen: 5 pont</p>

	<ul style="list-style-type: none">• a felelete felépítése során arányosan igazodik a kifejtendő témákhoz.	1 pont	
<i>Szaknyelv alkalmazása</i>	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none">• helyesen és pontosan használja feleletében a témához tartozó szakmai kifejezéseket (pl. <i>pénzkinálat, jegybanki alapkamat stb.</i>),• a szakmai kifejezéseket jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	3 pont 2 pont	Összesen: 5 pont
	Mindösszesen:		50

2. tétel**TÉMAKÖR: A VÁLLALKOZÁS VAGYONA**

Mutassa be a vállalkozás vagyonát és a vagyonnal kapcsolatos számviteli dokumentumokat!

- Ismertesse a leltár és a mérleg fogalmát, fajtáit és főbb jellemzőit! Hasonlítsa össze a két vagyonkimutatást!
- Sorolja fel a mérlegfőcsoportokat („A” változatú mérleg esetében)!
- Az alapvető különbségek kiemelésével röviden mutassa be a mérleg eszköz oldalán található mérlegcsoportokat, és minden csoporthoz kapcsolódóan példaként jellemezzen legalább két olyan vagyonelemet, amely abba a csoportba tartozik!
- Soroljon fel öt saját forrás mérlegcsoportot! Nevezzen meg két idegen forrás mérlegcsoportot, mutassa be különbségüket, és példaként jellemezzen legalább két olyan vagyonelemet, amely a csoportokba tartozik!

Állapítsa meg, hogy az alábbi idézetek mely számviteli fogalomra vonatkoznak! Feleletében hivatkozzon ezekre a fogalmakra!

1. 46. § (3) „Az eszközöket és a kötelezettségeket ... (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell....”
2. 42. § (3) „... az egy üzleti évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel, ideértve a hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztéseket is..”

Forrás: 2000. évi C. törvény a számvitelről

Az alábbiakban egy gazdálkodó szervezet számviteli politikájából olvashat részletet. Az idézet alapján ismertesse, hogy mi a különbség a fordulónap és a mérlegkészítés napja között!

„2. Az üzleti év, a mérleg fordulónapja

Az üzleti év az az időtartam, amelyről a beszámolót kell készíteni. Az üzleti év időtartama megegyezik a naptári évvel. A mérleg fordulónapja az üzleti év december 31. napja.

3. A beszámoló készítésének időpontja

„A beszámoló készítésének időpontja az üzleti év mérlegfordulónapját követő 5. hónap 15. napja, esetünkben az üzleti évet követő év május 15. napja...”

Forrás: www.meosz.hu/doc/e_szamvitel/szamviteli_politika.doc (utolsó ellenőrzés ideje: 2016. június 19. 15.41)

A részletes vizsgakövetelmények vonatkozó pontja:

7.2. Vállalkozás vagyona

Ismerje a leltár fogalmát, fajtáit, jellemzőit. Ismerje a mérleg fogalmát, fajtáit, jellemzőit. Ismerje a mérlegfőcsoportok tartalmát és definícióját (az eszköz- és forráscsoportok).

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Szempontok, kompetenciák	Válasz	Elérhető pontszám	
<i>A feladat megértése, a lényeg kiemelése</i>	<p><i>A téma kifejtésében a következők kiemelése fontos:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A leltár és mérleg összehasonlításakor az azonosságok és különbségek megfogalmazása • A mérlegfőcsoport és a mérlegcsoport közötti különbség helyes értelmezése • A mérleg eszköz oldalán található hét mérlegcsoportozat megfelelő példák bemutatása • A kötelezettségekre megfelelő példa jellemzése 	<p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>7*1 pont =7 pont</p> <p>1 pont</p>	<p>Összesen: 10 pont</p>
<i>Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, összefüggések értelmezése</i>	<p><i>A vizsgázó feleletében helyesen ismerteti a következőket:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A leltár fogalma - A leltár fajtái: tartalom, cél, időpont szerint - A leltár legalább négy jellemző tulajdonsága - A mérleg fogalma - A mérleg legalább öt jellemzője - A mérleg és leltár összehasonlítása <p>Azonosságok ismertetése (teljes körű vagyonkimutatások, eszközök és források értéke megegyezik, fordulónap, aláírások, azonos bizonylatokból);</p> <p>Különbségek ismertetése (mérés mód, részletesség, felépítés)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mérlegfőcsoportok felsorolása: <ul style="list-style-type: none"> A. Befektetett eszközök B. Forgóeszközök C. Aktív időbeli elhatárolások D. Saját tőke E. Céltartalékok F. Kötelezettségek G. Passzív időbeli elhatárolások 	<p>0,5 pont</p> <p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>1 pont</p> <p>7 * 0,5 pont = 3,5 pont</p>	<p>Összesen: 10 pont</p>
<i>Tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázata</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A mérleg eszköz oldalán található mérlegcsoportok helyes bemutatása: <ul style="list-style-type: none"> Immateriális javak Tárgyi eszközök Befektetett pénzügyi eszközök Készletek Követelések Értékpapírok Pénzeszközök 	<p>7 * 0,5 pont = 3,5 pont</p>	<p>Összesen: 10 pont</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - A bemutatott mérlegcsoportok helyes összehasonlítása, legalább <u>három</u> különbség kiemelése, pl.: <ul style="list-style-type: none"> • Befektetett eszköz vagy forgóeszköz • Immateriális javak és tárgyi eszközök különbsége • Befektetett pénzügyi eszköz értékpapír és forgóeszköz értékpapír közötti különbség • Tárgyi eszköz és készlet különbsége • Befektetett pénzeszköz és forgóeszköz pénzeszköz különbsége - Öt saját forrás mérlegcsoport felsorolása a következők közül: Jegyzett tőke; Jegyzett, de be nem fizetett tőke, Tőketartalék, Eredménytartalék, Értékelési tartalék, Lekötött tartalék, Adózott eredmény - Két kötelezettség mérlegcsoport helyes összehasonlítása 	<p>3 pont</p> <p>5*0,5 pont =2,5 pont</p> <p>1 pont</p>	
<i>Források használata és értékelése</i>	<p><i>A vizsgázó a feleletébe beépíti a forrásokban található információkat és következtetéseket von le belőlük:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felismeri a két számviteli fogalmat: <ol style="list-style-type: none"> 1. leltározás; 2. rövid lejáratú kötelezettségek • A két felismert fogalmat beépíti a feleletébe (a megfelelő helyen hivatkozik a fogalmakra) • Helyesen fogalmazza meg a fordulónap és a mérlegkészítés napja közötti különbséget 	<p>2*1 pont= 2 pont</p> <p>2*2 pont= 4pont</p> <p>4 pont</p>	Összesen: 10 pont
<i>Megfelelően felépített, világos szabatos előadásmód</i>	<p><i>A vizsgázó:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • egész mondatokban fejt ki a gondolatait, szabatosan fogalmaz, • összefüggően fejt ki a gondolatait, gondolatmenete logikus, • a felelete felépítése során arányosan igazodik a kifejtendő témákhoz. 	<p>2 pont</p> <p>2 pont</p> <p>1 pont</p>	Összesen: 5 pont
<i>Szaknyelv alkalmazása</i>	<p><i>A vizsgázó feleletében</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • helyesen értelmezi és pontosan használja a témához tartozó szakmai kifejezéseket (<i>pl. leltár, mérleg, fordulónap, mérlegfőcsoport, mérlegcsoport stb.</i>), • a szakmai kifejezéseket jelentésüknek megfelelően alkalmazza. 	<p>3 pont</p> <p>2 pont</p>	Összesen: 5 pont